

Олена КАРЛОВА

Українська інженерно-педагогічна академія,
м. Харків

Владислав РУДІН

Українська інженерно-педагогічна академія,
м. Харків

УПРАВЛІННЯ ВЗАЄМОДІЄЮ ЕКОНОМІЧНИХ СУБ'ЄКТІВ І АДМІНІСТРАТИВНИХ СТРУКТУР У ПРОЦЕСІ РОЗВИТКУ СФЕРИ ПОСЛУГ

Сфера послуг є значимою для економіки міста, регіону, держави. Розвиток сфери послуг у конкретному регіоні, як об'єкті державного регулювання і частини господарської системи країни, можливо тільки при наявності організаційно-економічного механізму регулювання економіки і галузей господарювання, здатного ефективно реалізувати регіональну політику. Враховуючи, що дія такого механізму знаходиться під безпосереднім впливом складного комплексу об'єктивних і суб'єктивних чинників розвитку суспільства, який надає вплив на діалектику його сутності, необхідно дослідження таких факторів, а також сутності механізму управління розвитком сфери послуг в регіоні.

У цьому аспекті має сенс визначити механізм управління розвитком як підсистему управління сферою послуг окремого підприємства, що здійснює певні управлінські процедури. При такому підході він виступає підсистемою господарського механізму регіону (галузі), а механізм управління розвитком підприємства сфери послуг – підсистемою його господарського механізму. У свою чергу, господарський механізм являє собою соціально-економічну систему, яка служить організацією суспільних процесів і є системою організації суспільства.

У цілому сукупна дія розглянутих вище факторів змінює зміст механізму державного регулювання розвитком регіонів і галузей. Воно проявляється у звуженні сфери його дії за рахунок зростання економічної складової механізму на шкоду організаційної, а також різкої активізації регіональних процесів у всіх сторонах життєдіяльності суспільства. Для зміцнення позитивних сторін його функціонування мають бути встановлені певні форми і міри участі держави в ринкові процеси, які визначаються за критерієм соціальної та економічної ефективності ринкового механізму в країні та ефективності підприємництва в сфері послуг.

Важлива роль у вирішенні такого завдання належить державній політиці, що базується на концепції планування, ініціювання та здійснення процесів зміни сфери послуг із залученням широкого кола учасників. Це

передбачає необхідність формування основних положень організаційного розвитку, спрямованих на реалізацію організаційного механізму управління розвитком сфери послуг усіма її учасниками. Така установка посилює роль розробки прогнозів і цільових комплексних програм, а також використання стратегічного й індикативного планування.

З цієї точки зору вдосконалення механізму державного регулювання розвитку сфери послуг має орієнтуватися на розробку і реалізацію цільових програм розвитку послуг. При цьому великого значення набуває підтримка, здійснювана через програми, орієнтовані на підвищення конкурентних позицій кожної території за рахунок розвитку підприємств сфери послуг [2]. Система пільгового фінансування повинна бути побудована таким чином, щоб представники бізнесу в сфері послуг могли вдатися до неї тільки в тому випадку, якщо вони вичерпали всі можливості самостійного пошуку коштів. У той же час необхідно, щоб претендент на фінансову допомогу вписувався в державні цільові соціально-економічні програми розвитку пріоритетних видів послуг на конкретній території.

Система фінансової підтримки може будуватися на наступних принципах:

- жорсткий відбір проектів та обґрунтування права на позику з урахуванням переваг кожного з них;
- відбір індивідуального механізму видачі та повернення кредиту при мінімізації ризику банкрутства підприємств сфери послуг;
- розподіл відповідальності за видається кредит між державними структурами та підприємницькими структурами.

Відсутність державного механізму фінансування розвитку регіонів, проблеми фінансування підприємств сфери послуг стримують ефективність її розвитку. Це зумовлює необхідність створення механізму фінансування, що базується на принципах диференціації моделей господарювання, демократизації фінансування підприємств та ін. Галузева специфіка і особливості розміщення підприємств сфери послуг дозволяють диференційовано підходити до підтримки підприємств або окремих видів послуг з боку муніципалітетів, що сприяє її сталому розвитку та виділення пріоритетних напрямків і форм підтримки [3]. Найбільш актуальними напрямами підтримки з боку адміністративних структур підприємств сфери послуг є: пільгові податкові, орендні та інші умови, чіткість схеми фінансової допомоги, об'єктивний відбір проектів з розвитку сфери послуг для інвестування, організаційна допомога у збуті послуг, ліквідація кримінальних структур.

Планується розробити багатокритеріальну модель вибору оптимальних способів взаємодії економічних суб'єктів і адміністративних структур у процесі розвитку сфери послуг. На етапі реалізації моделі взаємодії головне завдання осіб, які приймають рішення, полягає в тому,

щоб з'ясувати до яких результатів призведе здійснення того чи іншого способу взаємодії і який з них є найкращим. У загальному випадку можна виділити два варіанти прийняття рішень: коли ризик можливий і може бути виправданий; коли необхідно дотримуватися принцип гарантованого результату. У цих умовах виникає можливість взаємної компенсації критеріїв. При цьому система переваги на множині критеріїв може бути сформована методом експертних оцінок у вигляді порівняльної важливості критеріїв або коефіцієнта, відносної важливості критеріїв. На основі отриманої інформації може здійснюватися оцінка переваг осіб, що приймають рішення, на основі безлічі способів взаємодії підприємств сфери послуг та інших економічних суб'єктів та їх упорядкування [1].

Цілеспрямована діяльність органів управління забезпечує виконання необхідних заходів щодо досягнення цілей розвитку сфери послуг і коригується з урахуванням одержуваної інформації, наявності та можливостей наявних ресурсів, результатів ведення спільних справ. Основою управління є рішення, яке визначає склад, порядок і способи виконання різними структурами спільних завдань щодо розвитку сфери послуг.

Сутність управління взаємодією базується на наступних поняттях: організаційна структура органів управління, заходи щодо спільного ведення справ, інформація про хід ведення спільних справ щодо розвитку сфери послуг. Організаційна структура визначає рівні управління, їх взаємозв'язок, права та відповідальність. Заходи по спільному веденню справ повинні бути спрямовані на узгодження порядку взаємодії, забезпечення взаємодії та її підтримку. Інформація є необхідною для формування вихідних даних і визначення складу та оптимальних способів активізації економічних інтересів різних груп ресурсів і майна.

Забезпечення ефективного функціонування і розвитку підприємств сфери послуг в умовах динаміки ринкових відносин можливе на базі маркетингового підходу до управління підприємством, основним принципом якого є цільова орієнтація всіх елементів бізнес системи на вирішення проблем, що виникають у потенційних споживачів послуг, виведених на ринок.

Список використаних джерел

1. Дергаль А. В., Венгерська Н. С. Сфера послуг в умовах трансформації економіки України / Вісник Запорізького національного університету №1 (4), 2009. – С.117-122.
2. Кучин С. П., Сарматицька Н. В. Особливості та перспективи розвитку сфери послуг в Україні / Вісник Бердянського університету менеджменту і бізнесу № 3 (15) 2011. – С. 43-46.
3. Karlova O. The Quality of the Service Sector in Urban Areas. / European Reforms Bulletin. Centre for European Reforms Studies a.s.b.l. Grand Duchy of Luxembourg scientific peer – reviewed journal. No.3. 2015. P. 11-14.